

A black and white photograph of a person wearing a dark, long-sleeved button-down shirt. The person is holding an open Bible with both hands, positioned in front of their chest. The background is a plain, light color. The text 'Hvordan skal Bibelen leses?' is overlaid in white on the left side of the image.

Hvordan skal Bibelen leses?

Hvem bestemmer hvordan bibelen skal leses? Dette er ett av de mest aktuelle spørsmålene i vår tid. Hvordan du leser bibelen vil nemlig være avgjørende for hvilke svar du får. I en serie på tre artikler vil Knut Osland hjelpe oss til gode prinsipper for bibelfortolkning. **Her er del 1 av 3.**

Ble jorda skapt på 6 dager? Har damer snakkeforbud på kristne møter? Hvorfor er det så mange motsigelser i Bibelen? Hvem har den rette tolkningen? Her får du Bibelens egne tolkningsnøkler.

Ble jorda skapt på 6 dager? Hvem gifta Adams sønner seg med? Ser Gud ut som en mann? Er ”dyrets merke” en mikrochip som opereres inn i hånda? Har damer snakkeforbud på kristne møter? Hvorfor følger ikke kristne Moseloven? Står det om barnedåp i Bibelen? Advare Bibelen mot EU? Har jorda hatt besøk av vesener fra andre planeter? Hvorfor har kristne så forskjellige meninger når de leser den samme Bibelen?

Hvilke nøkler velger vi?

Spørsmåla er mange og meningene er enda flere. Bibelen kan tolkes på mange måter. Fins det en rett tolkning av Bibelen? Bevisst eller ubevisst legger alle som leser Bibelen noen tolkningsnøkler til grunn. Hvilke nøkler vi bruker avgjør hvilke dører som åpner seg. Hva slags tolkning vi ender opp med, får store konsekvenser for våre liv. Problemene kommer når vi velger våre egne tolkningsnøkler, og ikke tar hensyn til Bibelens egne.

Guds eller gamle ungarers ord?

”Paulus var en gammel ungar og barn av sin tid, så vi kan ikke ta hans kvinnesyn på alvor” sa en kristen leder i en kommentar. ”Salomo var visst litt deprimerert da han skrev Forkynnerens Bok” var det en annen som sa. Slike uttalelser viser at man stoler mer på sitt eget hode enn Bibelen. Hvis Bibelen ikke er Guds Ord, men bare inneholder Guds Ord, ender man til slutt opp kun med karta og tillegg. For hvem skal bestemme hvilke avsnitt som er inspirert av Gud og hvilke avsnitt som er gamle ungarers meninger? Bibelen gjør krav på å være Guds ufeilbarlige Ord. ”Hver bok i Skriften er innblåst av Gud” (1). Ikke en eneste bokstav eller prikk skal forgå – før alt er skjedd, sa Jesus (2). Med et annet utgangspunkt, kommer vi garantert til å ende opp med feil tolkninger!

Ingen egne tolkninger!

Det krever en viss kyndighet og trygghet for å komme ut med rett tolkning av Bibelen. ”Det er noen ting der som er vanskelig å forstå, og de ukyndige og usikre fordreier dette” (3). Det viktigste er imidlertid å forstå at vi er totalt avhengige av Guds Ånd for å forstå Bibelen rett. Ingen av oss er i stand til å tolke Bibelen selv: ”Men dere må framfor alt vite at en ikke kan tyde noe profetord i Skriften på egen hånd. For aldri ble noen profeti båret fram fordi et menneske ville det, men drevet av Den hellige ånd talte mennesker ord fra Gud (3).” Det gode er at Guds Ånd, som inspirerte dem som skrev Bibelen, vil inspirere oss når vi leser (4).

Den rette holdningen

I 2. Korinterbrev 3, forklarer apostelen Paulus hvordan jødene kunne lese Det gamle testamentet så nøye uten å oppfatte budskapet: Det ligger et slør over hjertene deres når de leser! ”Men når de vender om til Herren, blir sløret tatt bort (v. 16).” Når vi snur oss bort fra våre egne meninger, og bøyer oss for Gud, vil Han åpne Skriftene for oss. Her er holdningen vi må ha for virkelig å lære Gud å kjenne: ”Min sønn, ta imot mine ord, og ta vare på mine bud, så du lytter til visdommen og prøver å forstå med hele ditt sinn. Ja, bare kall på forstanden, og rop med høy røst etter innsikt. Let etter den som om det var sølv, grundig som når en graver etter skatter. Da skal du skjønne hva gudsfrykt er, og vinne kjennskap til Gud (5).”

6 viktige tolkningsnøkler

Her er seks viktige tolkningsnøkler du kan bruke når du skal forstå Bibelen:

1. Bibelen handler om Jesus.
2. Bibelen er skrevet for oss.
3. Bibelen forklarer selv Bibelen.
4. Det finnes en progressiv åpenbaring.
5. Bibelen inneholder flere ulike språk og sjangere.
6. Vi er avhengige av å bli grepet av Ånden i Ordet

I denne utgaven av FOLK skal vi ta for oss de to første.

Nøkkel 1: Hele Bibelen handler om Jesus! Dette er den første, enkleste og viktigste nøkkelen til å tolke Bibelen rett.

Hver eneste av bibelens 66 bøker handler om Jesus, ikke bare de 4 evangeliene. Mosebøkene, med alle sine åttetavler, lover og detaljerte beskrivelser av møteteltet, handler om ham. Esters bok, der Guds navn ikke er nevnt, handler om ham. Til og med Johannes åpenbaring, med sine skremmende beskrivelser, har Guds sønn som hovedperson. Det virker kanskje ikke spesielt revolusjonerende å slå fast at Bibelen handler om Jesus, men det er likevel svært viktig å slå det fast. Å si at Bibelen handler om Israel eller først og fremst er Guds folks historie, vil føre til helt andre konklusjoner. Ikke en gang "Historien om Jesus" er en god nok beskrivelse av Bibelen.

«Faktisk om meg»

"Dere gransker Skriftene, fordi dere mener å ha evig liv i dem; og det er jo meg de vitner om", sa Jesus (1). "De forteller faktisk om meg", står det i en annen oversettelse (2)." Etter at han hadde stått opp fra de døde, la han ut om seg selv fra alle bøkene i Det gamle testamentet: "Og han begynte å utlegge for dem det som står om han i alle skriftene, helt fra Moses av og hos alle profetene (3)."

Frelsesdokument

Profetene i Det gamle testamente var ikke først og fremst opptatt av å forutsi framtida. De var alle opptatt av Jesus og profeterte om ham – om frelsen og nåden. "Denne frelsen var det profetene søkte etter og ville utforske da de profeterte om den nåden dere skulle få. De prøvde å finne ut hvilken tid Kristi Ånd, som var i dem, pekte fram mot, og hvordan den tiden ville bli. For Ånden vitnet om Kristi lidelser og den herlighet som siden skulle komme (4)." Min venn og bibellærer, Erling Thu, sier det sånn: "Hele Bibelen er et frelседokument, med Jesus Kristus som senter."

Jesus – Guds Ord

Johannes-evangeliet starter med en nydelig beskrivelse av Jesus, som er Guds Ord: "I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud (5)." "Hans navn er Guds Ord", står det i Johannes Åpenbaring (6). Johannes Åpenbaring er kjent for å handle om dragen, den falske profet, krig og trengsler, naturkatastrofer og tusenårsriket. De tre første orda i boka viser at den handler om Jesus: "Jesu Kristi åpenbaring". "Dette er Jesu Kristi Åpenbaring" står det i Bibelselskapets over-

settelse. Det kan bety både at det er han som eier åpenbaringen, det er han som gir åpenbaringen og at det er en åpenbaring av ham. "Åpenbaringen av Jesus Kristus" viser ikke bare til det første kapittelet, der vi finner en majestetisk og poetisk beskrivelse av Jesus, men hele boka handler om Ham.

Guds planer dreier seg om Jesus

Jesus er utstrålingen av Guds herlighet og det eksakte bildet av hans vesen. Han ordner universet ved den mektige kraft han befaler med (7). Alt er skapt ved ham og til ham (8) og Guds planer dreier seg om Ham. Historiens mål er at hans nærvær skal fylle hele universet og at alt skal komme under hans styre (9). Han er begynnelsen og slutten (10) og hans trone er sentrum i universet (11).

Forstå alt i lys av sentrum

Alt i Bibelen har som mål å vise oss Jesus og løfte ham fram. Jesus og hans frelserverk er sentrum, og alt må forstås i lys av dette sentrum. Den Hellige Ånd ønsker å vise oss Jesus og hans herlighet i Skriftene. Når vi ser ham, blir vi forvandlet (12). Guds Ord har den enorme evnen til å gjøre oss mer og mer lik Ham – litt etter litt.

- 1 Joh 5, 39 (Norsk Acta 1973)
- 2 New Century Version
- 3 Lukas 24,27
- 4 1. Peter 1,10-11
- 5 Johannes 1,1-2
- 6 Åpenbaringen 19,13
- 7 Hebreerne 1,3 (Flere oversettelser)
- 8 Kolosserne 1,16
- 9 Efeserne 4,10 og Kolosserne 1,10
- 10 Åpenbaringen 22,13
- 11 Åpenbaringen 5,11 og 7,9
- 12 2.Korinterbrev 3,18

Nøkkel 2: I alle år har kristne diskutert hva i Bibelen som er skrevet til hvem. "Alt er skrevet for oss", slår Bibelen selv fast. Å vite dette, gjør bibellesning virkelig spennende.

I 1. Korinterbrev 10 skriver Paulus om det som skjedde med israelsfolket på reisa gjennom ørkenen. Han bruker det som står i Mosebøkene til å advare kristne gjennom alle tider. Hvis det skulle være tvil, presiserer apostelen at brevet er skrevet til alle kristne. To ganger understreker han at Israels historie er skrevet for oss: "Disse hendelsene er advarende eksempler for oss. De skal lære oss ikke å ha lyst til det onde, slik de hadde (1)." "Det som hendte med dem, skulle være advarende eksempler; det ble skrevet til rettledning for oss, og til oss er de siste tider kommet (2)."

Er det oksene Gud tenker på?

Til og med regler for tresking med okser, ble gitt med tanke på deg og meg: "Jo, for i Moseloven står det skrevet: Du skal ikke binde for mulen på en okse som tresker. Men er det oksene Gud tenker på? Er ikke dette sagt fullt og helt med tanke på oss? Jo, dette er skrevet for vår skyld (3)." Ut fra avsnittet i 5. Mosebok, trekker Paulus ut et prinsipp om forkynners rett til økonomisk underhold. Dette eksemplet er en interessant leksjon i bibeltolkning. Med denne nøkkelen på tolkningsknippet, blir lesningen av Det gamle testamentet veldig spennende: "Men er det oksene Gud tenker på? Er ikke dette sagt fullt og helt med tanke på oss? Jo, dette er skrevet for vår skyld."

Profetene tjente oss

For å slå fast at hele Det gamle testamente er for oss, presiserer apostelen Peter at dette også gjelder profet-bøkene. Profetene visste at det var oss de talte til og skrev for: "Det ble åpenbart for dem at det ikke var seg selv, men dere de tjente med sitt budskap." Alle sammen "profeterte om den nåden dere skulle få (4)".

.....
Bibelen viser helt tydelig at Gud kun har ett folk: det består av dem som er "i Kristus!"
.....

Alle løftene – til oss

Gud har gitt tusenvis av løfter i Bibelen. Vi trenger ikke lure på hvilke av disse løftene som er til oss. ”For så mange som Guds løfter er, har de fått sitt ja i ham. Derfor sier vi også ved ham vårt Amen, til Guds ære (5).” Alle gode løfter, uansett hvem de i utgangspunktet er gitt til, blir nå oppfylt i Jesus. Alle som har tatt imot Jesus som sjef, er nå ”i Kristus”. Løftene tilhører derfor oss!

Gud har kun ett folk!

Bibelen viser helt tydelig at Gud kun har ett folk: det består av dem som er ”i Kristus”! En gang var hedningene utestengt fra borgerretten i Israel og hadde ikke del i løftene. ”Men nå, i Kristus Jesus, er dere som var langt borte, ved Kristi blod kommet nær (6).” Gjennom sin død rev Jesus ned gjerdet som skilte jøder og hedninger, og gjorde oss til ett – i Kristus. Derfor er løftene nå våre! De oppfylles ikke ved strev og gode gjerninger, men ved å tro det Jesus har gjort for oss (7). For å forstå de gammeltestamentlige løftene rett, må de leses i lys av åpenbaringen Gud gir oss i Det nye testamente. Det skal vi lære mer om når vi ser på de to neste nøklene.

- 1 1.Korinterbrev 10, 6
- 2 1.Korinterbrev 10, 11
- 3 1.Korinterbrev 9,9-10
- 4 1.Peter 1,10-12
- 5 2.Korinterbrev 1,20
- 6 Efeserne 2,11-22
- 7 Galaterbrevet 3,14 og 22

▼ ANNONSE

folk™

Nye kurs våren 2010

fleksible og nettbaserte studier

www.folkbibelskole.no